

14. Limbovo seme sejmo ali jeseni ali spomladi. V neprijetnih krajih je jesenska setev bolja, kajti ondi sneg še le meseca maja skopni, in rastlinice spomladanske setve prepozno poženejo.

15. Platane, in

16. akacije sejmo spomladi.

17. Od vseh drugih dreves, ki niso tako imenitna za gozde, pa sejmo seme tistikrat, ko z dreves pade.

Kedar seme sejemo, denimo bolj debelo seme, kakor želod, kostanj po 2 do 3 palce (cole) saksebi v zemljo, — lahko seme posejmo tako, kakor žito na polji, ako imamo več oralov posejati.

5. Koliko semena posamesnih dreves je treba na enem oralu (johu)?

Silno važno je to v gozdoreji. Če vzamemo preveč semena, bomo v prevelike stroške zabredli, in drevje pregosto se dobro ne obnaša, — nasproti pa, če vzamemo semena premalo, bomo pa škodo pozneje trpeli, ko bomo morali zarezališča popravljati, kar bi ne bilo, ako bi bili prvokrat dosti gosto sejali.

Naj tedaj naštejemo na drobno, koliko semena se za 1 oral potrebuje:

Jelkovega semena	4 vagane (mecne)	po 15 funtov
smrekovega „	15 do 16 vaganov	po 48 „
bora navadnega	$\frac{5}{16}$ vagana	po 52 „
bora črnega	$\frac{3}{8}$ „	po 54 „
mecesenovega	$\frac{3}{8}$ „	po 50 „
cerovega	8 vaganov	po 90 „
hrasta poletnega	7 „	po 80 „
hrasta gradnega	6 „	po 60 „
bukovega	4 „	po 50 „
gabrovega	12 „	po 10 „
javorovega	8 „	po 16 „
jesenovega	3 „	po 20 „
brestovega	8 „	po 5 „
brezovega	4 „	po 8 „
jelšovega	4 „	po 30 „
bora belega	$\frac{5}{16} = \frac{1}{3}$ vagana	po 52 „

(Dalje prihodnjič.)

O potrebi živinskih zdravnikov.

„Pojasnila“, ki jih gledé na postavbo za povzdigo reje goveje, donša „Slov. Gosp.“, povdarjajo potrebo dobro izučenih živinskih zdravnikov tako-le:

Glavna stvar v tej postavi je gotovo ta, da je treba skrbeti tudi za sposobne živinske zdravnike; ni slkoro verjeti, da je v tem oziru tako slabo celó po deželah tacih, katerim je živinoreja glavni prislužek in vir bogastva.

Povsod na Štajarskem je razen deželnega živinskega zdravnika prav malo izvedenih živinskih zdravnikov in izučenih živinozdravniških pomočnikov, a celó ti možje borno živijo, ker živinorejec raje zaupa mazaču, nego izvedenemu zdravniku. Mazači so živinoreji v veliko kvar, ki se, žalibog, ne dá natančne določiti, da bi lahko vernim živinorejcem oči odprli. Kako more človek, ki ne pozná notranjega ustroja živali in njihovih organov, na ktere je oprto živalsko življenje in zarezja, — ki ne spozná bolezni, in ne vé, kako bi se jim prišlo v okom, ki še celó ne pozná zdravilnih moči, kako more tak nevednež bolno živinče zdraviti?

Tako pameten je vsak gospodar, da ne dá svoje pokvarjene ure nikomur drugemu popraviti, kakor urarju; strganih čevljev ne drugemu kot čevljarju; če mu pa živinče zbolí, gré marsikdo rajše k mazaču nego k zdravniku.

Hrastov lub, stari sežgani podplati, razdrobljena opeka, žveplo, oglje, teloh, smodnik, poper itd., je vsa mazačeva lekarna; glavni pripomoček je pa kri puščati, kar se tako dolgo dela, da žival pogine.

Ako na pr. vol jesti ne more, ker ima pokvarjen želodec, so tega krivi črvički na jeziku. Mazač meni namreč, da so slajne bradovičiče črvički, katerim glavice poreže in jezik z opeko drgne, da kri priteče. Se vé da uboga živina ne more več dni ničesa jesti; med tem se izstrada in poprej prenapolnjen želodec se strebi. Kedar se na jeziku zopet koža zaraste, začne izstradana žival zopet jesti in — mazač je pomagal. Kedar krava storí, so „gobe“ po mislih mazačevih in morajo se trgati; s tem strašno škodo delajo ali celó umorijo živino. Enakih izgledov bi se dalo še mnogo naštetí.

Vrh tega so pa ti mazači tudi draži od pravih živinskih zdravnikov, kajti razun plačila v denarju se mazač tudi ne brani dobre jedi in pijače in rad odnese tudi suhega mesa, jajc, masla itd. Še hujše je, če je mazač konjeder (mrhar); dobro vedé, da mu crknjena žival ne uide, jo že tako zdravi, da pogine ali jo pa za majhen denar še živo od lastnika kupi in potem ozdravi in drago prodá.

Po teh resničnih izgledih je jasno, da je v obrambo velike škode neobhodno potrebno pridobiti si izvedenih živinskih zdravnikov.

Podučne stvari.

Posilna delalnica — kaj je in čemu je.

(Dalje in konec.)

§. 8. (*Prisiljenci.*) V posilno delalnico oddane osebe se imenujejo prisiljenci.

Osebe se morajo po spolu natančno oddeliti, in še celó med delom je vsaka skupščina enega spóla z drugim ostro prepovedana.

§. 9. (*Razredba.*) Prisiljenci se razvrstijo v tri razrede. Vsak stopi pri svojem dohodu najpred v tretji razred, in se pomikuje po razmerji lepega zadržanja in veselja, ki ga ima do dela, v druga dva bolja razreda.

§. 10. (*Stroški za oskrbovanje.*) Stroške za oskrbovanje prisiljencev plačuje deželni zaklad. Ako so pa obvezanci za plačilo oskrbovalnih stroškov zmožni (§. 6), se mora razsodna gospôska, in to preden izreče razsodbo, da pride dotična oseba v posilno delalnico, z obvezanci in z deželnim odborom pogovoriti, ako in koliko bodo za oskrbovanje prisiljenca zgorej omenjeni obvezanci v deželni zaklad odrajtovali.

Na ta način vzajemno sklenjene plačilne naredbe se morajo v razsodbo sprejeti.

Ravno tako se ima tudi to, ako se občina s prostovoljnimi doneskom za oskrbovanje prisiljenca izreče, v razsodbo zadevne osebe vzeti.

§. 11. (*Izpust iz posilne delavnice.*) a) Na zahtevanje občine ali pa sorodnikov. Občina in sorodniki dotične osebe v posilni delalnici, ki za njeno oskrbovanje deželnemu zakladu z doneski pripomorejo (§. 5. in 10.), imajo pravico do zahtevanja, da se prisiljenec iz delavnice izpusti, in sicer:

a) ako se občina ali sorodniki zavežejo, da bodo tudi izvan omenjenega zavoda izpuščenemu prisiljencu za primerno delo skrbeli;

b) ako je oseba, ki se ima izpustiti, najmanj šest mesecev bila v zavodu in je bilo tudi njeno zadržanje pravilom hišnega reda primerno.

§. 12. b) Po nasvetu oskrbníštva. Razun poprejšnjih razlogov se more prisiljenec tudi tedaj iz delavnice izpustiti, ako oskrbníštvo s posvetovanjem duhovnega pastirja izpust nasvetuje, a oskrbníštvo se mora